

**SỞ GD & ĐT HẢI DƯƠNG
TRƯỜNG THPT CHUYÊN
NGUYỄN TRÃI**

Ngày thi: 25/4/2022

**ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LẦN THỨ V
MÔN: LỊCH SỬ LỚP 11**

**Thời gian làm bài: 180' (không kể giao đề)
(Đề thi có 01 trang, gồm 05 câu)**

Câu 1 (2,0 điểm):

Phát biểu suy nghĩ về nhận định: *Tình hình Việt Nam cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX "đen tối như không có đường ra"* (Hồ Chí Minh). Tình hình đó tác động như thế nào đến tư tưởng và hành động của Người? Từ đó em có thể rút ra bài học gì cho bản thân?

Câu 2 (2,0 điểm):

Có đúng không khi nhận định rằng: *Cách mạng tháng Tám năm 1945 ở Việt Nam thành công là do "ăn may"?*

Câu 3 (2,0 điểm):

Vì sao trong cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam 1945 – 1954, thực dân Pháp thực hiện chiến lược đánh nhanh thắng nhanh? Đảng Cộng sản Đông Dương đã có chủ trương gì để làm thất bại chiến lược đó?

Câu 4 (2,0 điểm):

Vào giai đoạn cuối của cuộc Chiến tranh thế giới thứ hai (1939 – 1945), phe Đồng minh đã có những quyết định nào liên quan đến vận mệnh của các nước phát xít? Phân tích tác động của những quyết định đó đến cách mạng Việt Nam.

Câu 5 (2,0 điểm):

Làm rõ những biến đổi của Đông Bắc Á sau Chiến tranh thế giới thứ hai. Liên hệ với tình hình Đông Bắc Á hiện nay.

----- Hết -----

Họ và tên thí sinh: Số báo danh

Chữ ký CBCT 1: Chữ ký CBCT 2:.....

HƯỚNG DẪN CHẤM ĐỀ THI NĂNG KHIẾU LẦN THỨ V - LỚP 11 SỬ

Câu	Nội dung cần trình bày	Điểm
1	Phát biểu suy nghĩ về nhận định: Tình hình Việt Nam cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX "đen tối như không có đường ra" (Hồ Chí Minh). Tình hình đó tác động như thế nào đến tư tưởng và hành động của Người? Từ đó em có thể rút ra bài học gì cho bản thân?	2.0 điểm
	<p>* Phát biểu suy nghĩ về nhận định...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhận định đó là về tình trạng khủng hoảng sâu sắc về đường lối cứu nước và giai cấp lãnh đạo của PTYN VN cuối XIX đầu XX - Biểu hiện khủng hoảng + Về đường lối cứu nước: PTYN theo các KH khác nhau (PK, TS) đều thất bại... + Về giai cấp lãnh đạo: chưa có giai cấp nào đủ khả năng lãnh đạo CM ... - Thể hiện nhãn quan chính trị sâu sắc của NAQ ... <p>* Tác động...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khâm phục nhưng không tán thành con đường cứu nước của các bậc tiền bối, thấy được sự bế tắc của những con đường cứu nước cũ -> nung nấu khát vọng cứu nước, quyết tâm đi tìm con đường cứu nước mới... - 5/6/1911: Người ra đi tìm đường cứu nước... Vừa nghiên cứu lý luận, vừa khảo sát thực tiễn, cuối cùng Người đã tìm thấy con đường CMVS... góp phần quyết định giải quyết cuộc khủng hoảng của CMVN cuối XIX đầu XX <p>* Bài học...</p> <p><i>HS có thể trình bày theo quan điểm cá nhân, nhưng cần nêu được: những khó khăn có thể gặp phải trong học tập và cuộc sống, song cần quyết tâm, dám nghĩ dám làm, dám ước mơ và quyết tâm thực hiện ước mơ ... Tích cực đóng góp vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc...</i></p>	<p>0.25</p> <p>0.5</p> <p>0.25</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p>
2	<p>Có đúng không khi nhận định rằng: Cách mạng tháng Tám năm 1945 ở Việt Nam thành công là do "ăn may"?</p> <p>* Khẳng định đó là một quan điểm không chính xác, CMT8 thành công không phải là sự ăn may</p> <p>* Giải thích</p> <ul style="list-style-type: none"> - Về lý luận: thành công của 1 cuộc cách mạng phụ thuộc vào điều kiện khách quan và chủ quan, trong đó quyết định nhất là điều kiện chủ quan... - Thực tế, CM tháng Tám thành công là do những nguyên nhân khách quan và chủ quan trong đó yếu tố chủ quan mang tính quyết định... Là kết quả của quá trình chuẩn bị lâu dài với chớp thời cơ (chuẩn bị lâu dài qua 15 năm về đường lối và phương pháp CM, về lực lượng... ĐCS Đông Dương và HCM đã tích cực dự đoán thời cơ, thúc đẩy thời cơ, chớp thời cơ phát động ND TKN giành chính quyền...) - Nhật đầu hàng Đồng minh nhưng không đầu hàng Việt Minh, thậm chí còn giúp các lực lượng khác quay lại xâm lược VN. Nếu nhân dân VN không nổi dậy đập tan chính quyền của Nhật và tay sai thì cũng không thể có thắng lợi của cuộc cách mạng ... - Trong cùng điều kiện thuận lợi như nhau nhưng ở Đông Nam Á chỉ có 3 quốc gia giành độc lập (trong đó chỉ có cuộc CMVN là cuộc CM đúng nghĩa, điển hình nhất)... 	<p>2.0 điểm</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p> <p>0.25</p>

	<p>=> Kết luận</p> <ul style="list-style-type: none"> - CM tháng Tám diễn ra trong điều kiện khách quan thuận lợi, nhưng tự nó không quyết định thắng lợi của cách mạng VN mà yếu tố quyết định là điều kiện chủ quan đã được chuẩn bị chu đáo trong suốt 15 năm - Ý kiến cho rằng: thắng lợi của cách mạng T8 chỉ là 1 sự ăn may là không phù hợp với thực tiễn lịch sử ở VN và ở các nước trong khu vực. Đó là 1 nhận định mang tính phiến diện, phản ánh sai lệch sự thật lịch sử, đem lại những tri thức không đúng về lịch sử dân tộc, hạ thấp những nỗ lực chủ quan, tinh thần và ý chí giành độc lập dân tộc của nhân dân VN... - Ý kiến ấy rất dễ dàng bị những thế lực phản động sử dụng để xuyên tạc truyền thống lịch sử dân tộc, tác động không tốt đến nhận thức, tư tưởng của thế hệ trẻ hiện nay... Vì thế phải trang bị những tri thức nền tảng về lịch sử và văn hóa dân tộc cho thế hệ trẻ đang lớn lên... 	0.25
	<ul style="list-style-type: none"> - Ý kiến cho rằng: thắng lợi của cách mạng T8 chỉ là 1 sự ăn may là không phù hợp với thực tiễn lịch sử ở VN và ở các nước trong khu vực. Đó là 1 nhận định mang tính phiến diện, phản ánh sai lệch sự thật lịch sử, đem lại những tri thức không đúng về lịch sử dân tộc, hạ thấp những nỗ lực chủ quan, tinh thần và ý chí giành độc lập dân tộc của nhân dân VN... - Ý kiến ấy rất dễ dàng bị những thế lực phản động sử dụng để xuyên tạc truyền thống lịch sử dân tộc, tác động không tốt đến nhận thức, tư tưởng của thế hệ trẻ hiện nay... Vì thế phải trang bị những tri thức nền tảng về lịch sử và văn hóa dân tộc cho thế hệ trẻ đang lớn lên... 	0.25
	<ul style="list-style-type: none"> - Ý kiến ấy rất dễ dàng bị những thế lực phản động sử dụng để xuyên tạc truyền thống lịch sử dân tộc, tác động không tốt đến nhận thức, tư tưởng của thế hệ trẻ hiện nay... Vì thế phải trang bị những tri thức nền tảng về lịch sử và văn hóa dân tộc cho thế hệ trẻ đang lớn lên... 	0.25
3	<p>Vì sao trong cuộc chiến tranh xâm lược Việt Nam 1945 – 1954, thực dân Pháp thực hiện chiến lược đánh nhanh thắng nhanh? Đảng Cộng sản Đông Dương đã có chủ trương gì để làm thất bại chiến lược đó?</p> <p>* Nguyên nhân thực dân Pháp chủ trương đánh nhanh thắng nhanh...</p> <ul style="list-style-type: none"> + Về quân sự: phát huy được ưu thế của quân đội nhà nghề và phương tiện chiến tranh hiện đại + Về chính trị: che đậy bản chất của chiến tranh xâm lược phi nghĩa + Về kinh tế: tiết kiệm chi phí, sớm hoàn thành mục tiêu xâm lược thuộc địa để khai thác, bù đắp tổn thất CT... + Sau CMT8, tình hình VN có nhiều khó khăn ... -> dễ dàng thực hiện đánh nhanh thắng nhanh ... <p>* Chủ trương của Đảng làm thất bại âm mưu đó:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đề ra đường lối đánh lâu dài để không cho Pháp phát huy lối đánh sở trường, phải bị động theo cách đánh của ta... - Chủ động lãnh đạo nhân dân đánh Pháp, từng bước làm thất bại chiến lược đánh nhanh thắng nhanh của Pháp + Phát động và lãnh đạo cuộc kháng chiến ở Nam Bộ -> bước đầu làm phá sản chiến lược đánh nhanh thắng nhanh + Phát động cuộc kháng chiến toàn quốc, mở đầu bằng cuộc chiến đấu tại các đô thị Bắc vĩ tuyến 16-> làm phá sản về cơ bản chiến lược đánh nhanh thắng nhanh + Chủ động mở chiến dịch phản công Pháp tại Việt Bắc -> làm thất bại hoàn toàn chiến lược đánh nhanh thắng nhanh, buộc Pháp phải chuyển sang đánh lâu dài ... - Chủ trương thực hiện tiêu thổ kháng chiến, đấu tranh kinh tế với địch ... không cho địch lấy chiến tranh nuôi chiến tranh để thực hiện âm mưu đánh lâu dài ... 	2.0 điểm
	<ul style="list-style-type: none"> + Về quân sự: phát huy được ưu thế của quân đội nhà nghề và phương tiện chiến tranh hiện đại + Về chính trị: che đậy bản chất của chiến tranh xâm lược phi nghĩa + Về kinh tế: tiết kiệm chi phí, sớm hoàn thành mục tiêu xâm lược thuộc địa để khai thác, bù đắp tổn thất CT... + Sau CMT8, tình hình VN có nhiều khó khăn ... -> dễ dàng thực hiện đánh nhanh thắng nhanh ... 	0.25
	<ul style="list-style-type: none"> + Về chính trị: che đậy bản chất của chiến tranh xâm lược phi nghĩa + Về kinh tế: tiết kiệm chi phí, sớm hoàn thành mục tiêu xâm lược thuộc địa để khai thác, bù đắp tổn thất CT... + Sau CMT8, tình hình VN có nhiều khó khăn ... -> dễ dàng thực hiện đánh nhanh thắng nhanh ... 	0.25
	<ul style="list-style-type: none"> + Sau CMT8, tình hình VN có nhiều khó khăn ... -> dễ dàng thực hiện đánh nhanh thắng nhanh ... 	0.25
	<p>* Chủ trương của Đảng làm thất bại âm mưu đó:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đề ra đường lối đánh lâu dài để không cho Pháp phát huy lối đánh sở trường, phải bị động theo cách đánh của ta... - Chủ động lãnh đạo nhân dân đánh Pháp, từng bước làm thất bại chiến lược đánh nhanh thắng nhanh của Pháp + Phát động và lãnh đạo cuộc kháng chiến ở Nam Bộ -> bước đầu làm phá sản chiến lược đánh nhanh thắng nhanh + Phát động cuộc kháng chiến toàn quốc, mở đầu bằng cuộc chiến đấu tại các đô thị Bắc vĩ tuyến 16-> làm phá sản về cơ bản chiến lược đánh nhanh thắng nhanh + Chủ động mở chiến dịch phản công Pháp tại Việt Bắc -> làm thất bại hoàn toàn chiến lược đánh nhanh thắng nhanh, buộc Pháp phải chuyển sang đánh lâu dài ... - Chủ trương thực hiện tiêu thổ kháng chiến, đấu tranh kinh tế với địch ... không cho địch lấy chiến tranh nuôi chiến tranh để thực hiện âm mưu đánh lâu dài ... 	0.25
4	<p>Vào giai đoạn cuối của Chiến tranh thế giới thứ hai, phe Đồng minh đã có những quyết định nào liên quan đến vận mệnh của các nước phát xít? Phân tích tác động của những quyết định đó đến cách mạng Việt Nam.</p> <p>* Những quyết định của phe Đồng minh ...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Quyết định của Hội nghị Ianta (từ 4-> 11-2-1945) + Tiêu diệt tận gốc chủ nghĩa phát xít Đức và chủ nghĩa quân phiệt Nhật... Liên Xô tham chiến chống Nhật tại châu Á sau khi chiến tranh kết thúc ở châu 	2.0 điểm
	<ul style="list-style-type: none"> - Quyết định của Hội nghị Ianta (từ 4-> 11-2-1945) + Tiêu diệt tận gốc chủ nghĩa phát xít Đức và chủ nghĩa quân phiệt Nhật... Liên Xô tham chiến chống Nhật tại châu Á sau khi chiến tranh kết thúc ở châu 	0.75

	<p>Âu từ 2 đến 3 tháng</p> <p>+ Phân chia phạm vi đóng quân nhằm giải giáp quân đội phát xít ở châu Âu và châu Á (d/c)...</p> <p>- Quyết định của Hội nghị Pôt-x-dam (từ 17-7 đến 2-8-1945): việc giải giáp quân Nhật ở Đông Dương được giao cho quân Anh vào phía Nam vĩ tuyến 16 và quân đội Trung Hoa Dân quốc vào phía Bắc...</p> <p>* Tác động đến CMVN: trên cả hai mặt tích cực và tiêu cực</p> <p>- Tạo thời cơ khách quan thuận lợi... -> cách mạng tháng Tám diễn ra và thắng lợi...</p> <p>- Tạo rào cản</p> <p>+ Nền độc lập không được công nhận... Đất nước ở trong tình thế bị bao vây cô lập...</p> <p>+ Sau CMT8, quân đội đế quốc khoác áo Đồng minh tiến vào nước ta -> nền độc lập bị đe dọa, tình thế "ngàn cân treo sợi tóc"...</p>	<p>0.25</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p>
5	Làm rõ những chuyển biến của Đông Bắc Á sau Chiến tranh thế giới thứ hai. Liên hệ với tình hình Đông Bắc Á hiện nay.	2.0 điểm
	<p>* Trước CTTG II, hầu hết các nước bị chủ nghĩa thực dân nô dịch (trừ Nhật Bản). Sau CTTG 2 có nhiều chuyển biến:</p> <p>- Chính trị:</p> <p>+ Trung Quốc: CM dân tộc dân chủ thắng lợi, nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa thành lập (10-1949). Cuối những năm 90 của thế kỉ XX, Hồng Công và Ma Cao trở về Trung Quốc.</p> <p>+ Bán đảo Triều Tiên: Trong bối cảnh Chiến tranh lạnh bị chia cắt thành 2 miền -> năm 1948 hình thành hai quốc gia (Hàn Quốc và CHDCND Triều Tiên). 1950 - 1953: chiến tranh giữa 2 miền bùng nổ, kết thúc với Hiệp định đình chiến Bàn Môn Điếm... Từ năm 2000: 2 miền kí hiệp định hoà hợp, mở ra bước mới trong tiến trình hoà hợp, thống nhất ...</p> <p>+ Nhật Bản: bị Mĩ chiếm đóng, các cải cách dân chủ được thực hiện ...</p> <p>- Kinh tế: tăng trưởng nhanh chóng, đời sống nhân dân cải thiện rõ rệt. Hàn Quốc, Hồng Công, Đài Loan trở thành những “con rồng” kinh tế châu Á. Nhật Bản trở thành nền kinh tế lớn thứ hai thế giới. Trung Quốc: tốc độ tăng trưởng cao, nhanh nhất (trong 80-90s thế kỉ XX, đầu XXI)...</p> <p>* Liên hệ: gợi ý</p> <p>- Nhiều quốc gia Đông Bắc Á có vị thế cao trên trường quốc tế (Trung Quốc, Nhật Bản...)</p> <p>- Về chính trị: các nước ĐBA đi theo những định hướng khác nhau (TBCN, XHCN). Đài Loan vẫn tồn tại chính quyền riêng. Bán đảo Triều Tiên vẫn chia cắt, quan hệ hai miền có lúc cải thiện nhưng vẫn căng thẳng... Nhật vẫn duy trì thể chế quân chủ lập hiến (thực chất là dân chủ đại nghị) ...</p> <p>- Đông Bắc Á là khu vực phát triển năng động, có vai trò quan trọng trong việc góp phần định hình tương lai châu Á, song còn nhiều bất ổn...</p>	<p>0.25</p> <p>0.75</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p>

Người ra đề: Nguyễn Thị Nga

